

ADVIES Nr 20 / 2002 van 27 juni 2002

O. Ref. : 10 / A / 2002 / 018

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit waarbij aan de Katholieke Universiteit Leuven mededeling van informatiegegevens uit het Rijksregister van de natuurlijke personen wordt verleend in het kader van een onderzoek «Belgisch onderdeel van de European Social Survey».

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid het artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid artikel 5, tweede lid, b, gewijzigd bij de wetten van 19 juli 1991 en 8 december 1992;

Gelet op de adviesaanvraag vanwege de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 3 juni 2002;

Gelet op het verslag van de heer Erik Van Hove;

Brengt op 27 juni 2002 het volgend advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

Het aan de Commissie voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit betreft een aanvraag van de Katholieke Universiteit Leuven om, in het kader van een internationaal onderzoek naar de sociale, culturele en politieke waardenbeleving in een aantal Europese landen, de mededeling te ontvangen van bepaalde gegevens van het Rijksregister onder de vorm van een aselechte steekproef van 5000 personen uit de volwassen bevolking.

Het ontwerp van koninklijk besluit dat aan de Commissie voor advies wordt voorgelegd werd opgesteld bij toepassing van het koninklijk besluit van 3 april 1995 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan de instellingen bedoeld in artikel 5, tweede lid, b, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen moeten voldoen om mededeling te verkrijgen van informatiegegevens die in dit register zijn opgenomen. Dit laatste besluit heeft specifiek betrekking op de uitvoering van wetenschappelijke navorsings- en onderzoekswerkzaamheden.

II. WETTELIJK EN REGLEMENTAIR KADER

A) Wet van 8 augustus 1983

Bij toepassing van art. 5, tweede lid, b, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen kan de Koning, na advies van de Commissie, bij in Ministerraad overlegd besluit, aan instellingen van Belgisch recht die opdrachten van algemeen belang vervullen en die Hij nominatief aanwijst, de mededeling verlenen van de nodige informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 9°, en tweede lid, uitsluitend voor de uitvoering van wetenschappelijke, navorsings- en onderzoekswerkzaamheden, binnen de perken van de informatiegegevens die hen ter beschikking moeten worden gesteld uitsluitend voor de uitvoering van die werkzaamheden; de instellingen mogen slechts over de bedoelde informatiegegevens beschikken gedurende de tijd nodig voor de uitvoering van die werken en enkel tot dat doel; de Koning bepaalt de andere voorwaarden waaraan deze instellingen moeten voldoen om mededeling van deze informatiegegevens te bekomen.

B) Koninklijk besluit van 3 april 1995

In uitvoering van deze laatste bepaling werd het koninklijk besluit van 3 april 1995 uitgevaardigd. Het stelt de volgende voorwaarden vast :

a) Wat de aanvragende instelling betreft (art. 1) :

1. rechtspersoonlijkheid bezitten;
2. passend uitgerust zijn wat betreft personeel en infrastructuur voor wetenschappelijk onderzoek;
3. het betrokken personeel schriftelijk verbinden het vertrouwelijk karakter van de gegevens uit het Rijksregister te eerbiedigen;
4. zeer restrictief van onderaanneming gebruik maken;
5. zich onderwerpen aan controle;
6. de nominatieve gegevens uit het Rijksregister afzonderlijk opslaan en met naam de personen aanwijzen die toegang tot deze gegevens hebben;
7. in de rapportering aan derden enkel anonieme gegevens verstrekken.

b) Wat het onderzoek betreft (art. 2) :

8. erkend worden als van wetenschappelijk belang door de Minister van Wetenschapsbeleid (art. 2).
9. beperkt zijn tot de informatiegegevens van het Rijksregister die nodig zijn (art. 3).

De aanvraag moet gericht worden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en vergezeld zijn van alle stukken waaruit blijkt dat aan de voorgaande voorwaarden is voldaan. Daarenboven moet de aanvraag vergezeld zijn van de statuten van de instelling.

Het koninklijk besluit dat de machtiging verleent, moet vermelden :

1. de nummers van de gegevens uit het Rijksregister die medegedeeld mogen worden;
2. het doel van de mededeling;
3. de toegestane termijn van bewaring;
4. de voorwaarden van onderaanneming en de identiteit van de bewerkers;
5. de datum waarop de Commissie haar advies heeft uitgebracht.

De Commissie stelt vast, op grond van het dossier dat haar overgemaakt werd, dat de aanvragende instelling aan de voormelde vereisten voldoet.

- De Katholieke Universiteit Leuven is een instelling van Belgisch recht die opdrachten van algemeen belang vervult.
- De mededeling wordt gevraagd van de gegevens 1° en 5° vermeld in artikel 3 van de Wet van 8 augustus 1983, dit om de geselecteerde personen te kunnen aanschrijven, en van de gegevens 2° (geboortedatum) en 3° (geslacht), dit om de representativiteit van de respons te kunnen nagaan. Deze gegevens zijn ter zake dienend en niet overmatig.
- Uit het ingediende dossier blijkt dat de passende veiligheidsmaatregelen worden voorzien en dat de betrokken onderzoekers alle maatregelen nemen om de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen te beschermen.
- De erkenning door de Minister van Wetenschapsbeleid van het onderzoek als zijnde van wetenschappelijk belang werd verleend op 10 september 2001.
Voor het overige wordt in het Verslag aan de Koning omstandig ingegaan op de wijze waarop de aanvragers aan de gestelde voorwaarden voldoen.

III. BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN

Het longitudinaal karakter van het onderzoek

Zowel in de aanhef van het ontwerp als in het verslag aan de Koning wordt melding gemaakt van het feit dat het hier gaat om een longitudinaal onderzoek. Dit blijkt niet uit de verdere bepalingen van de gevraagde toegang tot het rijksregister. Indien het gaat om een longitudinaal onderzoek zou dit twee vormen kunnen aannemen: ofwel het herhaaldelijk bevragen van dezelfde groep respondenten, ofwel het sequentieel houden van verschillende crossectionele enquêtes. In beide gevallen is een ruimere toegang tot het rijksregister vereist dan nu wordt verleend. In het eerste geval om adressen te actualiseren, in het tweede geval om bijkomende steekproeven te trekken op geregelde tijdstippen. De Commissie wijst er op dat de huidige toelating een eenmalig survey-onderzoek betreft en geen longitudinaal onderzoek. Het woord zou dan ook beter geschrapt worden.

De resulterende onderzoeksbestanden zijn persoonsgegevens

In het verslag aan de Koning wordt verklaard dat de nominatieve gegevens bekomen van het rijksregister in een afzonderlijk bestand A worden opgeslagen dat na afloop van de veldwerkzaamheden wordt vernietigd, zodat enkel een bestand C overblijft met de gegevens bekomen op basis van de interviews. Men stelt: 'dit bestand bevat geen persoonsgegevens', omdat het geen nominatieve informatie meer bevat. De Commissie wijst er op dat het weglaten van de rechtstreeks identificerende gegevens niet volstaat om van anonieme gegevens te kunnen spreken die niet meer onder toepassing van de WVP zouden vallen. Het volledig anoniem maken van de gegevens in de zin van de wet zou trouwens een dusdanige vermindering van de bestanden vergen dat hun analysewaarde zou aangetast worden en de onderzoeksdoelstellingen in het gedrang komen. De vermelde zinsnede wordt best geschrapt.

OM DEZE REDENEN

Verleent de Commissie een gunstig advies, onder voorbehoud van de gemaakte bemerkingen.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) B. HAVELANGE

(get.) P. THOMAS.